

دانشگاه آزاد اسلامی واحد اردکان
حوزه معاونت پژوهشی

راهنمای نگارش پایان نامه های کارشناسی ارشد

پاییز ۱۳۹۷

فهرست مطالب

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
۱.....	مقدمه .....
تنظیم مطالب پایان نامه	
۲.....	ترتیب صفحات .....
۲.....	صفحات مقدماتی .....
۶.....	صفحات اصلی .....
۶.....	صفحه ی چکیده.....
۶.....	فصل های پایان نامه .....
۸.....	فهرست منابع .....
۹.....	نحوه ارجاع منابع در متن .....
۹.....	نحوه نگارش فهرست منابع .....
۱۵.....	پیوست ها .....
۱۵.....	چکیده انگلیسی .....
ویرایش و نکات فنی پایان نامه	
۱۶.....	جلد .....
۱۶.....	اندازه و نوع قلم مورد استفاده .....
۱۷.....	حاشیه بندی و فاصله گذاری .....
۱۸.....	شماره گذاری .....
۱۸.....	شماره گذاری صفحات .....
۲۰.....	شماره گذاری بخش ها، جدول ها، نمودار ها، فرمول ها .....
۲۰.....	جدول ها و نمودار ها .....
۲۱.....	روابط ریاضی و فرمول ها .....
۲۱.....	پاورقی یا زیرنویس .....
۲۱.....	درج لغات لاتین در متن فارسی .....
۲۲.....	پیوست ها .....

مقدمه

یکی از اهداف ارائه پایان نامه یا رساله، آشنایی دانشجویان با نحوه نگارش و تنظیم مطالب یک موضوع علمی پژوهشی است. این راهنما به شیوه ساده ای نگاشته شده و می تواند شما را تا رسیدن به یک پایان نامه کامل همراهی کند. پایان نامه به عنوان بخشی از فعالیت های لازم برای اخذ درجه در رشته و مقطع تحصیلی مربوطه می باشد و بایستی به طور منطقی و علمی نگاشته شود. یکی از دلایل تهیه این راهنما ایجاد هماهنگی بیشتر و یکسان سازی پایان نامه ها و رساله های دانشجویان از نظر شکل ظاهری، نحوه تایپ، صحافی و صفحه پردازی پایان نامه تحصیلی دانشجویان دوره تحصیلات تکمیلی است. راهنمای حاضر بر اساس دستورالعمل های سازمان مرکزی دانشگاه آزاد اسلامی و همچنین با عنایت به نکات برجسته آیین نامه های دانشگاه های معتبر داخلی تهیه گردیده است. پایان نامه ای که از استانداردهای تعیین شده در این راهنما، برخوردار نباشد مورد قبول دانشگاه قرار نخواهد گرفت.

تنظیم مطالب پایان نامه

ترتیب صفحات:

- ۱- صفحه سفید
- ۲- صفحه‌ی بسم ا...
- ۳- صفحه‌ی عنوان فارسی (مشابه طرح روی جلد فارسی)
- ۴- منشور اخلاق پژوهش
- ۵- فرم اصالت پایان نامه
- ۶- تصویر تصویب نامه
- ۷- صفحه‌ی تقدیم
- ۸- صفحه‌ی سپاسگزاری
- ۹- صفحه‌ی فهرست مطالب
- ۱۰- صفحه‌ی فهرست جدول ها
- ۱۱- صفحه‌ی فهرست نمودار ها
- ۱۲- صفحه‌ی فهرست نقشه ها
- ۱۳- چکیده فارسی
- ۱۴- فصل های پایان نامه
- ۱۵- فهرست منابع
- ۱۶- پیوست ها
- ۱۷- چکیده انگلیسی
- ۱۸- صفحه‌ی عنوان انگلیسی (مشابه طرح روی جلد انگلیسی)
- ۱۹- صفحه سفید

صفحات مقدماتی

روی جلد

صفحه روی جلد، به ترتیب در سمت راست به زبان فارسی و در سمت چپ به زبان انگلیسی در دو طرف پایان نامه قرار می گیرد و شامل آرم دانشگاه آزاد اسلامی واحد اردکان، عنوان پایان نامه، نام و نام خانوادگی استاد راهنما، مشاور، نویسنده و تاریخ تهیه پایان نامه می باشد. (طبق نمونه)

۱- صفحه‌ی سفید

بعد از جلد و همچنین در آخر پایان نامه قبل از جلد صفحه سفید قرار می‌گیرد.

۲- صفحه‌ی بسم ...

این صفحه بعد از صفحه سفید قرار می‌گیرد (بسم ... در وسط صفحه) و بایستی به شکل ساده و مشخص صفحه آرابی شود، از به کار بردن هر گونه کادر و تزئین در این صفحه خودداری شود.

۳- صفحه‌ی عنوان فارسی (مشابه طرح روی جلد فارسی)

کلیه مندرجات روی جلد با همان ترتیب فاصله‌ها و قلم‌های روی جلد در این صفحه قرار می‌گیرد.

۴- منشور اخلاق پژوهش

طبق اعلام سازمان مرکزی، این فرم می‌بایست به امضای دانشجو رسیده و در این بخش قرار گیرد.

۵- فرم اصالت پایان نامه

این فرم باید پس از تایپ و امضاء توسط دانشجو در این بخش قرار گیرد.

۶- صفحه‌ی تصویب نامه

تصویب نامه به صورت تایپ شده (با امضای استادان راهنما، مشاور، داور و معاونت پژوهشی واحد) در این بخش قرار می‌گیرد.

۷- صفحه‌ی تقدیم

این صفحه اختیاری است و اختصاص به ذکر نام فرد یا افرادی دارد که پایان نامه به ایشان تقدیم می‌گردد.

۸- صفحه‌ی سپاسگزاری

این صفحه اختیاری است. در این صفحه از افرادی که در انجام پایان نامه به نحو مؤثری همکاری نموده‌اند سپاسگزاری می‌شود.

۹- صفحه‌ی فهرست مطالب

فهرست مطالب شامل چکیده، فصل‌ها و عنوان فصل‌ها، بخش‌ها و عنوان بخش‌ها، و همچنین زیر بخش‌ها، فهرست منابع و چکیده انگلیسی می‌باشد. لازم است شماره صفحه در مقابل هر یک از عناوین فهرست مطالب قید شود. (طبق نمونه)

* صفحاتی که قبل از صفحه فهرست مطالب می‌آید در این بخش ذکر نمی‌شود.

۱۰- صفحه‌ی فهرست جدول‌ها

این صفحه شامل، عنوان، شماره و صفحه جدول‌های موجود در متن می‌باشد. (طبق نمونه)

۱۱- صفحه‌ی فهرست نمودارها

این صفحه شامل فهرست کلیه نمودارهای موجود در متن است.

۱۲- صفحه‌ی فهرست نقشه‌ها

این صفحه شامل فهرست کلیه نقشه‌های موجود در متن است.

صفحات اصلی

۱- صفحه‌ی چکیده

چکیده بایستی مختصر و مفید بوده شامل هدف پژوهش، روش پژوهش و نتایج به دست آمده به طور مختصر می‌باشد و حداکثر یک صفحه بدون ذکر فرمول، نگاره و منابع باشد. چکیده در یک پاراگراف و سطر اول آن بدون تو رفتگی باشد. در انتهای چکیده ۴ تا ۶ واژه کلیدی آورده می‌شود.

۲- فصل‌های پایان نامه

پایان نامه شامل ۵ فصل به ترتیب زیر می‌باشد.

* در موارد خاص در برخی از رشته‌ها با نظر گروه مربوطه و موافقت شورای پژوهشی دانشگاه عنوان فصل‌های پایان نامه می‌تواند تغییر کند.

- فصل اول: کلیات تحقیق

این فصل شامل بیان مسئله، ضرورت انجام تحقیق، اهداف و فرضیه‌های پژوهش، تعریف متغیرها و پیش فرض‌های پژوهش و تعریف اصطلاحات است.

بیان مساله به معنای توصیف و توجیه موضوع پژوهش است. در این قسمت باید به این سوال جواب داده شود که چرا مساله پژوهش مساله ای است که باید مورد تحقیق علمی قرار گیرد. اصل کلی در بیان مساله رعایت یک روند منطقی است بطوری که شروع آن با مشکل و ختم آن با هدف تحقیق می باشد. در بیان مساله معلوم می شود که: بروز و شیوع مشکل چقدر است؟ چه کسانی را در بر می گیرد؟ این موضوع از چه زمانی و به چه ترتیبی در جامعه بصورت مساله در آمده و چه تحولی داشته است؟ دلایل احتمالی مشکل چیست؟ چه راه حل هایی تا کنون بکار رفته است؟ و تا چه اندازه موفق بوده است و چرا این روش انتخاب شده است؟ لازم است عوارض ناشی از تداوم مشکل و فواید ناشی از اجرای تحقیق و کاربرد آن به روشنی مطرح گردد.

اهداف باید صریح، روشن، بدون ابهام و واقع بینانه باشد و بصورت منطقی و با افعال رفتاری بیان شود. اهداف باید با عنوان، بیان مساله، فرضیه و سوالات پژوهش هماهنگ باشد. فرضیه و سوالات بصورت یک جمله خبری و حتی المقدور جهت دار نوشته شود و حاوی یک پیشگویی باشد و زیربنای علمی داشته باشد. در مطالعات توصیفی به جای فرضیات، سوالات تحقیق ذکر می شود.

در تعریف نظری متغیرها باید از یک مرجع معتبر استفاده نمود و به طور دقیق و واضح و با کلمات ساده آن را تعریف کرد. در تعریف عملی متغیر بصورت واقعیاتی قابل اندازه گیری با کلمات ساده و واضح بیان شود.

پیش فرض ها جملاتی هستند که درستی و اعتبارشان پذیرفته شده است و احتیاج به استدلال ندارند و مساله پژوهش بر اساس آن بنا نهاده شده است. بنا بر اصول پیش فرض ها، همه پدیده ها دلایل پیشین دارند، حوادث طبیعی بر حسب تصادف نیستند و احتمالاً بنا بر دلایلی هستند.

فصل دوم: مروری بر تحقیقات انجام شده

مروری بر مطالعات به منظور دستیابی به جنبه های مختلف موضوع پژوهش است که برای محقق فرصتی فراهم می سازد تا درک کند در این زمینه چه کارهایی انجام شده و چه اطلاعاتی در این زمینه وجود دارد و او باید از کجا شروع کند و یا چه کاری و چگونه کار را انجام دهد. در حقیقت مروری بر مطالعات خلاصه ای از نکات اصلی، نتیجه گیری عمومی و خلاء موجود در مطالعات و کاربرد در تحقیق می باشد. در هنگام سازمان دهی مرور مطالب، اول بحث را به مطالعاتی که حداکثر ارتباط را با مطالعه حاضر دارند اختصاص دهید. ضمناً ذکر نام نویسنده مورد نظر و سال تحقیق او نیز در متن ضروری است. توجه شود منظور از ارائه این فصل صرفاً به نقل قول از مراجع و منابع مختلف

نیست، بلکه باید همراه با خلاصه‌ای از این نظرات و بحث کلی باشد، به نحوی که خواننده را ارضاء نماید.

فصل سوم: مواد و روش‌ها

این فصل متناسب با نوع رشته شامل روش پژوهش، جامعه پژوهش، نمونه پژوهش، روش نمونه‌گیری، حجم نمونه و روش محاسبه آن، مشخصات واحد پژوهش و معیارهای ورود و خروج مطالعه، توضیح ابزار گردآوری اطلاعات و روایی و پایایی ابزار، روش گردآوری اطلاعات و روش تجزیه و تحلیل داده‌ها است.

فصل چهارم: نتایج

این فصل شامل بیان نتایج حاصل از تحقیق است. مطالب این بخش تنها بر اساس یافته‌های حاصل از پژوهش تنظیم می‌گردد و شامل اطلاعات نوشتاری، جداول و نمودارها می‌باشد. باید از ذکر اطلاعات یکسان در الگوهای متفاوت (متن، جداول و نمودار ...) پرهیز شود. البته ضروری است یافته‌ها در ابتدا با جملات ساده و روان بیان شده و برای بیان جزئیات به جداول و نمودار استناد شود. این فصل به بیان یافته‌ها اختصاص دارد نه تفسیر آنها لذا صرفاً نتایج به ترتیب منطقی و متناسب با اهداف و فرضیاتی که بیشتر در پروپوزال طراحی شده بود بیان گردد و از تناقض‌گویی پرهیز شود.

فصل پنجم: بحث و نتیجه‌گیری

این فصل شامل بحث، تفسیر، نتیجه‌گیری، جمع‌بندی و پیشنهادات است. قسمت اول بحث پاسخ به سؤالات پژوهش است سپس نتایج با یافته‌های دیگر محققین مقایسه می‌گردد و دلایل تفاوت ذکر می‌شود. در این فصل باید به یافته‌های مهم و شاخص پایان‌نامه با دلایل منطقی و علمی اشاره شود و تنها نتایجی مورد بحث قرار گیرد که در فصل نتایج به آن اشاره شده است. نتیجه‌گیری در آخر بحث آورده می‌شود. در این قسمت نتایج اختصاصی و مهم به صورت دسته‌بندی ارائه می‌گردد، طوری که خواننده پایان‌نامه باخواندن آن بتواند یافته‌های مهم پایان‌نامه را به دست آورد.

در قسمت پیشنهادات به مسائل بی‌جواب در رابطه با تحقیق انجام شده اشاره می‌شود و پیشنهاداتی برای تحقیقات بعدی به استناد نتایج بدست آمده در این تحقیق ارائه می‌شود. در حقیقت در این بخش زمینه‌های تحقیقاتی جدید پیش روی محققان گذاشته می‌شود. در ضمن محدودیتهای پژوهش

شامل محدودیتهای تحت کنترل و محدودیتهای غیر قابل کنترل و ملاحظات اخلاقی در این بخش ذکر می‌گردد.

۳- فهرست منابع

الف) نکته‌هایی چند در خصوص ارائه فهرست منابع:

- شماره‌گذاری برای مراجع فارسی و انگلیسی به صورت همزمان و به ترتیب ارجاع در طول متن انجام شود.
- شماره‌گذاری به عدد صورت پذیرد و شماره در درون [کروشه] قرار گیرد.
- در خصوص فونت و اندازه بدنه متن و عنوان همانند متن اصلی رفتار شود.
- جهت ارجاع متن اصلی پایان‌نامه به فهرست منابع، علاوه بر ذکر نام کتاب و نام نویسنده آن در زیرنویس، لازم است با ذکر شماره درون [کروشه] آن را به فهرست منابع ارجاع داد. دقت شود که شماره ردیف هر مرجع به طور صحیح و مطابق با شماره‌ای باشد که در متن پایان‌نامه و جهت ارجاع متن به فهرست منابع صورت گرفته است.
- پس از تحریر شماره ردیف هر مرجع، مشخصات کامل آن مرجع به طور صحیح و به ترتیب خاصی که آورده خواهد شد، قرار گیرد.
- در صورت تحریر لاتین، نخستین حرف از کلمات مربوط به نام و نام خانوادگی نویسندگان، نام ناشر، عنوان مقاله یا کتاب، عنوان نشریه و غیره با حروف بزرگ لاتین نوشته شود.
- در فهرست منابع خارجی، به منظور جلوگیری از طولانی شدن جملات از مخفف برخی کلمات استفاده شود. به خصوص کلماتی که به طور مکرر در فهرست تکرار شده است. از قبیل: vol. به جای Volume، J. به جای Sci. Journal، به جای Science، Mech. به جای Mechanical و ...
- پس از تحریر هر مخفف، یک نقطه «.» تحریر شود.

ب) نحوه نگارش فهرست منابع:

- کتاب‌ها

دقیقاً به همین ترتیبی که در زیر ارائه شده است:

نام خانوادگی، نام، عنوان، ویرایش، محل نشر، ناشر، (سال نشر)

- ۱- نام خانوادگی، نام. اگر کتاب دارای دو یا سه نویسنده باشد نام خانوادگی و نام هر سه به ترتیبی که پشت جلد کتاب آمده است، نوشته می‌شود. در این صورت پس از هر نام خانوادگی و نام علامت ویرگول (،) قرار گیرد. اما اگر بیش از سه نویسنده داشته باشد، تنها نام اولین نویسنده ذکر می‌شود و کلمه و «دیگران» به دنبال آن آورده می‌شود. القاب و عناوینی از قبیل دکتر، استاد، مهندس از جلوی نام مولف حذف می‌شوند.
- ۲- عنوان کامل شامل زیر عنوان. عنوان کتاب به صورت مورب (ایتالیک) و حرف اول عنوان کتاب به صورت حرف بزرگ لاتین باشد.
- ۳- اگر کتاب ترجمه باشد نام خانوادگی و نام مترجم پس از نام کتاب ذکر شود.
- ۴- نام ویراستاران در صورتی که کتاب به صورت مجموعه مقالات باشد.
- ۵- مشخصات چاپ کتاب. در صورت وجود به ترتیب عبارت است از: تعداد جلدها، چاپ چندم، «نام سلسله انتشارات» (داخل گیومه)
- ۶- محل نشر. نام ناشر، تاریخ چاپ، شماره جلد در صورت استفاده از جلد خاصی
- ۷- صفحات ارجاع. اگر ارجاع تنها به یک صفحه از کتاب باشد ذکر همان شماره در انتها، اگر به چند صفحه متوالی ارجاع شود در لاتین pp.120-130 و در فارسی ص ص ۱۲۰-۱۳۰ یا صفحات ۱۲۰-۱۳۰
- ۸- کلیه موارد ذکر شده با ویرگول از یکدیگر جدا می‌شوند.

مثال:

[۱] طالقانی، محمد، فرهنگ اصطلاحات حقوقی لاتینی، چاپ اول، تهران، انتشارات دانشگاه شهید بهشتی، ۱۳۶۶.

و دارای ۲ نویسنده:

[۲] Kantz, H., Schreiber, T., *Nonlinear Time Series Analysis*, 2nd ed., Cambridge, Cambridge University Press, 2004

- مقاله‌های مجلات

نام خانوادگی، نام، «عنوان مقاله»، نام نشریه، شماره دوره یا سال، شماره صفحات مقاله.

مثال:

[۳] Low, B.K., "Reliability Analysis of Wedges", *Journal of Geotechnical and Geoenvironmental Eng.*, Vol. 123, No. 6, 1997, pp. 498-505.

– مقاله‌های کنفرانس‌ها

نام خانوادگی، نام، «عنوان مقاله»، عنوان مجموعه مقالات (عنوان کنفرانس)، محل نشر، ناشر، شماره جلد، سال، شماره صفحات.

مثال:

[۴] حقیقت، بهروز، «نظام انتقال یا جذب تکنولوژی»، مجموعه مقالات دومین سمینار علم، تکنولوژی و توسعه، تهران، دانشگاه صنعتی شریف، ج ۱، ۱۳۷۲، ص ۱۶.

– پایان‌نامه‌های تحصیلی

نام خانوادگی، نام، عنوان پایان‌نامه، درجه تحصیلی، گروه، نام دانشکده، نام دانشگاه، سال.

[۵] نصیریان، علی، چگونگی و بررسی استفاده از لوله‌های پلی اتیلنی به جای لوله‌های فولادی در انتقال گاز، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، گروه مکانیک، دانشکده مهندسی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اسفند ۸۵.

– استانداردها

نام سازمان، «عنوان»، کد و شماره استاندارد، سال.

[۶] American Society for Testing and Materials, “Standard Test Method for Hydroquinone in Vinyl Acetate”, ASTM D2193, 1989.

– مرجع‌های الکترونیکی

در استناد به منابع اینترنتی باید مواردی از قبیل: مولف یا پدیدآورنده اثر، عنوان مدرک، عنوان مرکز یا سازمان انتشار دهنده، تاریخ انتشار و آدرس سایت گنجانده شود. در ضمن چون هر لحظه ممکن است نشانی یک سایت تغییر کند، ضروری است تاریخ آخرین مشاهده نیز قید شود.

– مجموعه مقالات

نام خانوادگی، نام، «عنوان کتاب»، محل نشر، ناشر، تاریخ انتشار. تاریخ آخرین ویرایش (در صورت موجود بودن). [نوع رسانه]، <نشانی دسترسی>، [تاریخ مشاهده].

مثال:

[۷] Rijsberjen, C.J. Van, “Information Retrieval”, London, Butterworths, 1976. 17 Aug 1999.

[Online], <<http://www.dcs.gla.ac.uk/ketih/preface.html>>, [12 Feb 2004].

۴- پیوست ها

در صورتی که احتیاج به پیوست ها باشد این بخش بعد از فهرست منابع و قبل از چکیده انگلیسی آورده می شود.

۵- چکیده ی انگلیسی

در این صفحه ترجمه چکیده فارسی به زبان انگلیسی قرار می گیرد. ذکر عنوان پایان نامه یا رساله در چکیده انگلیسی الزامی است. در عنوان انگلیسی حرف اول کلمات باستثنای حروف اضافه بزرگ تایپ شود.

۶- صفحه ی عنوان انگلیسی (مشابه طرح روی جلد انگلیسی)

کلیه مندرجات روی جلد انگلیسی با همان ترتیب فاصله ها و قلم های روی جلد در این صفحه قرار می گیرد. (طبق نمونه)

- صفحه ی سفید

بعد از چکیده انگلیسی و قبل از جلد صفحه سفید قرار می گیرد.

نکته: حداقل تعداد صفحات پایان نامه می بایست ۱۰۰ صفحه باشد.

ویرایش و نکات فنی پایان نامه و رساله

کلیه مطالب و مندرجات پایان نامه یا رساله می بایست با برنامه Word تایپ و حروف چینی شود. تمامی متن‌ها روی کاغذ A4 (۲۱×۲۹/۷) یک رو تایپ شود. صفحات اصلی می بایست بصورت ساده و بدون استفاده از کادر و یا سرصفحه تایپ شود. خط اول کلیه پاراگراف های متن به استثنای پاراگراف اول هر بخش باید به اندازه ۱ سانتی متر تورفتگی داشته باشد.

۱- جلد

- جنس جلد از مقوا با ضخامت ۲ تا ۳ میلی متر با روکش چرم مصنوعی (گالینگور) می باشد.
رنگ جلد برای پایان نامه‌های کارشناسی ارشد رشته علوم تربیتی: سورمه ای روشن، رشته مشاوره و راهنمایی: سبز روشن، رشته حسابداری: طوسی روشن و رشته مدیریت بازرگانی:

مشکی و از نوع ساده انتخاب شود.

- قطع جلد نیم سانتی متر بزرگتر از قطع کاغذ است.
- نوشته های روی جلد بصورت طلاکوب چاپ می گردد.
- آرم دانشگاه به طول ۵ و عرض ۳ سانتی متر در گوشه بالایی سمت چپ جلد قرار گیرد بطوری که فاصله لبه ابتدایی آن از بالا و سمت چپ جلد ۱/۵ سانتی متر می باشد (طبق نمونه).
- تمام مندرجات روی جلد به غیر از آرم دانشگاه نسبت به دو طرف چپ و راست آن باید کاملاً در وسط قرار گیرد.
- در قسمت عطف، عنوان پایان نامه، نام و نام خانوادگی نویسنده و سال نوشته و زرکوب می شود.
- ترتیب و محل قرار گرفتن هر یک از مندرجات دقیقاً مطابق نمونه پیوست می باشد.
- صفحه جلد به انگلیسی که مطالب آن ترجمه روی جلد فارسی است و تاریخ ماه و سال آن به میلادی قید شود.
- حرف اول کلمات عنوان انگلیسی بجز حروف اضافه بزرگ تایپ شود.
- علاوه بر مندرجات روی جلد که به زبان فارسی است، لازم است کلیه مندرجات به زبان انگلیسی در پشت جلد نیز طلاکوب شود.

۲- اندازه و نوع قلم مورد استفاده

نوع قلم مورد استفاده در تمامی متن یکنواخت و برای فارسی قلم B لوتوس و برای انگلیسی قلم Times New Roman می باشد. اندازه و نوع قلم مورد استفاده در بخش های مختلف پایان نامه و رساله مطابق جدول زیر می باشد.

جدول اندازه و نوع قلم مورد استفاده در بخش های مختلف پایان نامه

اندازه	نوع قلم	نوع متن
۱۴	B لوتوس نازک	متن فارسی
۱۸	B تیترا	عنوان فصل
۱۶	B لوتوس سیاه	تیتراهای اصلی
۱۴	B لوتوس سیاه	تیتراهای فرعی
۱۲	B لوتوس نازک	چکیده فارسی
۱۲	B لوتوس سیاه	عنوان جدول یا نمودار
حداکثر ۱۲	B لوتوس نازک	متن جدول
حداکثر ۱۰	B لوتوس نازک	زیر نویس جدول
۱۰	B لوتوس نازک	پاورقی فارسی
۸	Times New Roman	پاورقی انگلیسی
۱۳	Times New Roman Bold	عنوان چکیده انگلیسی
۱۲	Times New Roman	متن چکیده انگلیسی
۱۳	B لوتوس نازک	فهرست منابع فارسی /عربی
۱۲	Times New Roman	فهرست منابع انگلیسی

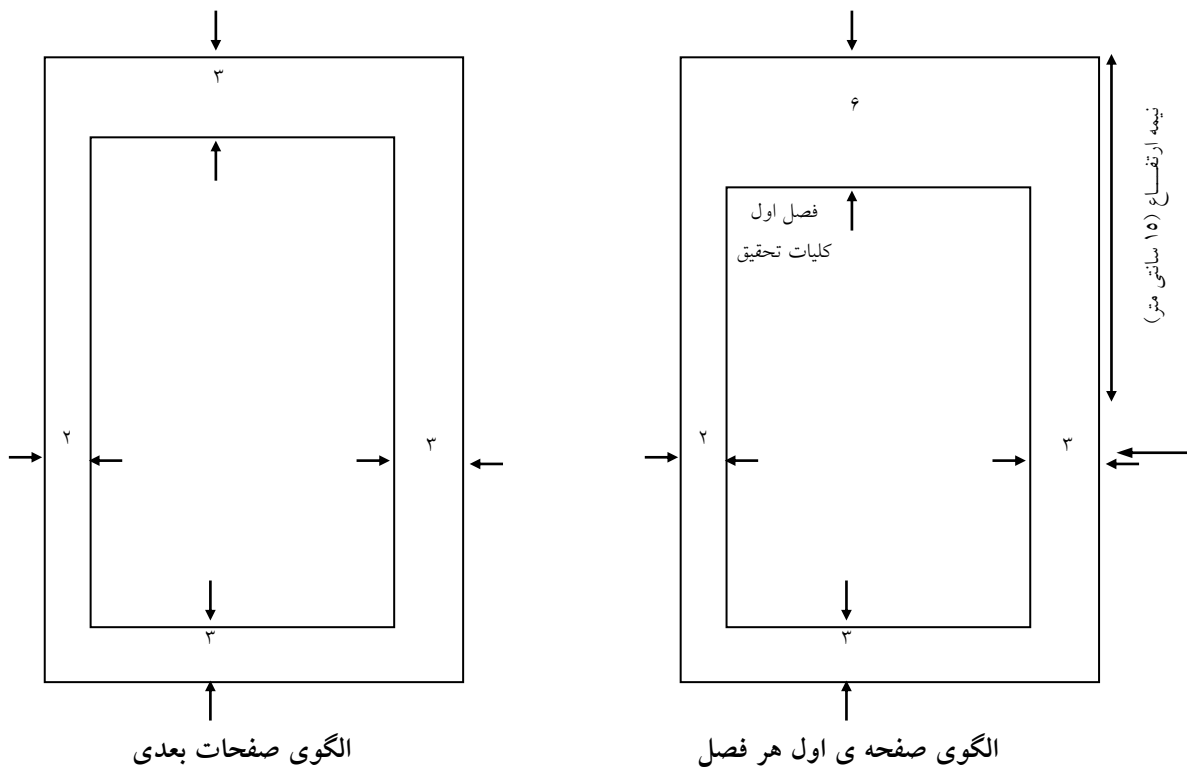
۳- حاشیه بندی و فاصله گذاری

حاشیه های سمت راست، بالا و پایین ۳ سانتی متر و حاشیه سمت چپ برابر ۲ سانتی متر می باشد. این حاشیه باید در سرتاسر پایان نامه رعایت شود. ضمناً در صورتی که متن به زبان انگلیسی می باشد فاصله هر سطر از سمت راست کاغذ ۲ سانتی متر و از سمت چپ ۳ سانتی متر باشد.

- در صورتی که در برخی موارد اندازه نمودار ها یا جدول ها بزرگتر از فضای داخل حاشیه ها باشد، با کوچک کردن آنها و یا با استفاده از کاغذ A3 (بصورت تا خورده) حاشیه رعایت می گردد.

- تعداد سطرها در هر صفحه حداکثر ۲۷ و حداقل ۲۲ سطر باشد.
- فاصله سطرها در تمامی پایان نامه برابر ۱ سانتی متر معادل Single در Word است.
- فاصله بین عناوین با متن قبل یک سطر و با متن بعد فاصله نیاز ندارد.
- بین متن و جدولها و فرمولها نیز یک سطر فاصله در نظر گرفته شود.
- بین عنوان جدول (نمودار، نقشه) و جدول فاصله نیاز ندارد.

* صفحه اول و سایر صفحات هر فصل مطابق الگوی زیر باشد.

* یک صفحه جداگانه برای عنوان هر فصل در نظر گرفته شود.

۴- شماره گذاری

الف- شماره گذاری صفحات

- شماره گذاری صفحات مقدماتی و اصلی پایان نامه مطابق جدول زیر می باشد.
- شماره صفحات با رعایت فاصله ۱/۵ سانتی متر از پایین صفحه و کاملاً در وسط صفحه می باشد.

شماره گذاری صفحات پایان نامه های فارسی

شماره گذاری	صفحه
الف	بسم الله الرحمن الرحيم
ب	صفحه عنوان به زبان فارسی
ج	صفحه تأییدیه هأت داوران
د	سپاسگزاری
هـ	تقدیم به ...
ادامه حروف ابجد	فهرست مطالب
ادامه حروف ابجد	فهرست جدول ها
ادامه حروف ابجد	فهرست نمودار ها
ادامه حروف ابجد	فهرست نقشه ها
۱	چکیده فارسی
ادامه اعداد عربی	فصول پایان نامه
ادامه اعداد عربی	فهرست منابع فارسی
ادامه اعداد عربی	فهرست منابع انگلیسی
ادامه اعداد عربی	پیوست ها
ادامه اعداد عربی	فهرست نام ها (در صورت تمایل)
ادامه اعداد عربی	چکیده انگلیسی
بدون شماره	صفحه عنوان به زبان انگلیسی

حروف ابجد: ابجد، هوز، حطی، کلمن، سعفص، قرشت، ثخذ، ضظغ
 اعداد عربی: ۱-۲-۳-۴-۵-۶-...

ب- شماره گذاری بخش ها، جدول ها، نمودار ها، فرمول ها و...

- بخش ها و زیر بخش ها به عدد شماره گذاری می شوند، بطوری که شماره فصل در سمت راست و شماره بخش بعد از آن آورده شود مانند:
- ۳-۲-۴- بیان کننده زیر بخش ۴ از بخش ۲ از فصل ۳ است.
- ۳-۲-۴-۱- بیان کننده زیر بخش ۱ از بخش ۴ از فصل ۳ است.
- حد مجاز شماره ها حداکثر ۴ رقم است پس از آن در صورت نیاز از حروف الفبا فارسی یا از خط تیره (-) استفاده شود.
- شماره گذاری شکل ها، جدول ها، نمودار ها و نقشه ها نیز بصورت فوق می باشد. مثلاً دهمین شکل در فصل سوم بصورت شکل (۳-۱۰) نوشته می شود.

- پیوست ها با حروف الفبای فارسی نامگذاری می شود و بعنوان مثال سومین جدول در پیوست "ب" بصورت جدول (ب-۳) نوشته می شود.
- برای شماره گذاری روابط و فرمول ها نیز عدد سمت راست بیانگر شماره فصل و عدد سمت چپ شماره رابطه مورد نظر است، مثلاً چهارمین رابطه در فصل سوم بصورت رابطه (۳-۴) نوشته می شود.

۵- جدول ها و نمودارها

- جدول ها و نمودار ها در هر فصل به طور جداگانه و به ترتیبی که در متن می آیند، در داخل پرانتز به عدد شماره گذاری می شوند.
- تمامی نمودار ها (تصویر ها، نمودارها، منحنی ها) و جدول ها باید با کیفیت مناسب تهیه شوند. به گونه ای که کپی تهیه شده از آنها از وضوح کافی بر خوردار باشد.
- چنانچه جدول، نمودار یا تصویری از مرجعی آورده شده است، مرجع در انتهای عنوان جدول یا نمودار ذکر گردد. همچنین لازم است به کلیه نمودار ها و جدول ها در متن ارجاع شده باشد.
- عنوان جدول در بالای جدول و عنوان نمودار در پایین نمودار آورده می شود.
- جدول باید فاقد خطوط عمودی و حداقل خطوط افقی باشد.
- در نمودارها محورهای عمودی و افقی باید کاملاً مشخص باشند و در صورتی که نمودار بیش از یک منحنی داشته باشد به راهنما نیاز دارد. با توجه به استفاده از چاپ سیاه و سفید، منحنی ها باید با به کارگیری طیف رنگی خاکستری از یکدیگر متمایز شوند.
- از درج اعداد و کلمات انگلیسی در جدول ها و نمودار ها خودداری شود. تمام اعداد و کلمات به فارسی نوشته شود.

۶- روابط ریاضی و فرمول ها

- فرمول ها در هر فصل به طور جداگانه و به ترتیبی که در متن می آیند، در داخل پرانتز به عدد شماره گذاری می شوند.
- واحد فرمول ها و تمام اعداد و مقادیر مندرج در متن باید مطابق با سیستم SI ارائه شود. در موارد خاص که از سیستم های دیگر استفاده می شود باید معادل آن در سیستم SI در پاورقی آورده شود.

- هر فرمول نخستین بار که در متن استفاده می شود باید تعریف شود.

۷- پاورقی یا زیرنویس

- در صورتی که یک عبارت یا واژه نیاز به توضیح خاصی داشته باشد، توضیح را می توان در همان صفحه ارائه نمود. در این صورت عبارت یا واژه توسط شماره ای که بصورت کوچک در بالا و سمت چپ آن تایپ می شود و در زیرنویس، توضیح مربوط به آن شماره ارائه می شود.
- اندازه قلم مورد استفاده در زیر نویس برای فارسی ۱۰ و برای انگلیسی ۸ باشد.
- پاورقی فارسی از سمت راست و پاورقی انگلیسی از سمت چپ درج شود.
- شماره گذاری پاورقی بصورت صفحه ای باشد.

۸- درج لغات لاتین در متن فارسی

- حتی المقدور از آوردن کلمات انگلیسی در متن فارسی خودداری شود و ترجیحا معادل فارسی آن آورده شود و در صورت لزوم معادل انگلیسی کلمه یا عبارت در پاورقی آورده شود.
- در مواردی که لازم است از کلمات اختصار انگلیسی در متن استفاده شود، ابتدا معادل فارسی آن نوشته شده و سپس حروف اختصار در پرانتز قرار می گیرد و اصل کلمه یا عبارت انگلیسی در پاورقی آورده می شود.
- آوردن اصل کلمه یا عبارت انگلیسی در پاورقی فقط برای اولین بار ضرورت دارد.
- در صورت استفاده از کلمه انگلیسی در متن فارسی اندازه قلم آن ۲ شماره کوچک تر از اندازه قلم فارسی باشد.

۹- نحوه پرینت پایان نامه

صفحات ابتدای پایان نامه تا قبل از چکیده فارسی، تک رو و از چکیده به بعد پشت رو رو پرینت گرفته شود.

پیوست ها

نحوه نگارش فهرست مطالب

فهرست مطالب

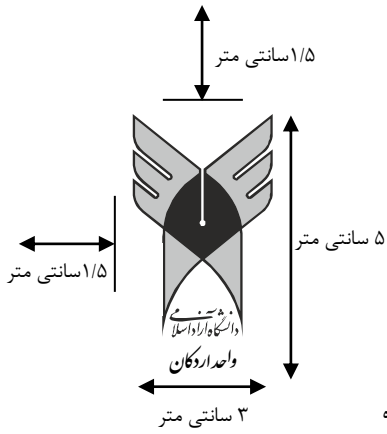
<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
۱	چکیده
	فصل اول: کلیات تحقیق
۲	۱-۱
۳	۱-۲
۳	۱-۲-۱
۵	۱-۳

نحوه نگارش فهرست جدول ها

فهرست جدول ها

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
۳	جدول ۱-۱- عنوان جدول .....
۶	جدول ۱-۲- عنوان جدول .....

نمونه صفحه جلد فارسی

← دانشگاه آزاد اسلامی → فونت ۱۶ BZar Bold ← زیر آرم دانشگاه

→ واحد اردکان → فونت ۱۴ BZar Bold

→ حداقل یک سطر فاصله

→ فونت ۱۶ BZar → پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد در رشته.....

گرایش.....

→ حداقل یک سطر فاصله

→ عنوان → فونت ۱۶ BZar

..... → فونت ۲۰ BTitr

→ حداقل یک سطر فاصله

→ استاد راهنما (استادان راهنما) → فونت ۱۶ BZar

→ دکتر..... → فونت ۱۴ BZar Bold

→ حداقل یک سطر فاصله

→ استاد مشاور (استادان مشاور) → فونت ۱۶ BZar

→ دکتر..... → فونت ۱۴ BZar Bold

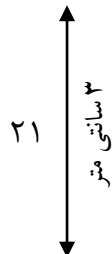
→ حداقل یک سطر فاصله

→ نگارنده → فونت ۱۶ BZar

..... → فونت ۱۴ BZar Bold

→ حداقل یک سطر فاصله

→ ماه و سال → فونت ۱۲ BZar Bold

نمونه صفحه جلد انگلیسی

Times New Roman 16 Bold ← **Islamic Azad University**

Times New Roman 14 Bold ← **Ardakan Branch**

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
Times New Roman 14 ← the Degree of M.Sc in .....

Times New Roman 15 ← Title

Times New Roman 18 Bold ← .....

Times New Roman 15 ← Supervisor

Times New Roman 14 Bold ← Dr. ....

Times New Roman 15 ← Advisor(s)

Times New Roman 14 Bold ← Dr. ....

Times New Roman 15 ← By

Times New Roman 14 Bold ← .....

Times New Roman 12 Bold ← month and years

نمونه صفحه عنوان فارسی روی جلد همراه با عطف

 <p>دانشگاه آزاد اسلامی واحد اردکان</p> <p>دانشگاه آزاد اسلامی واحد اردکان</p> <p>پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد در رشته .....</p> <p>گرایش .....</p> <p>عنوان .....</p> <p>استاد راهنما (استادان راهنما) دکتر.....</p> <p>استاد مشاور (استادان مشاور) دکتر.....</p> <p>نگارنده .....</p> <p>ماه و سال</p>	<p>عنوان پایان نامه</p> <p>نام و نام خانوادگی</p> <p>سال</p>
--	--